

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
МОДЕЛІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ
ВІДНОСИН: ВИКЛИКИ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ
АСПЕКТИ»**

**24 ЛИСТОПАДА 2021 РОКУ
М. УЖГОРОД**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Кафедра фінансів і банківської справи
Департамент фінансів Закарпатської обласної державної адміністрації
Національний університет «Львівська політехніка»
Кафедра фінансів
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Черкаський навчально-науковий інститут Університету банківської справи

**ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ФІНАНСОВО-
КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН: ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА
РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ**

**Збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

(24 листопада 2021 р., м. Ужгород)

Ужгород - 2021

УДК 336.1/.7(063):339.9+332

Т 65

*Рекомендовано до друку
Вченою радою економічного факультету
Ужгородського національного університету,
протокол № 5 від 30.11.2021 року.*

*Рекомендовано до друку та опублікування
Редакційно-видавничою радою
Ужгородського національного університету,
протокол № 11 від 16.11.2021 року.*

Редакційна колегія:

Сержанов В.В. – д.е.н., професор, декан економічного факультету ДВНЗ «УжНУ»

Варцаба В.І. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Пітюлич М.М. – д.е.н., професор, професор кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Чубарь О.Г. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Огородник В.О. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Мулеса Е.В. – лаборант кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Т 65 Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти: збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ужгород, 24 листопада 2021р.) – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 188 с. ISBN 978-617-7825-39-4

Збірник укладено за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти», яка відбулася 24 листопада 2021р. в ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Матеріали авторів містять різні точки зору з теоретичних та прикладних засад розвитку фінансової системи держави та регіонів, які охоплюють: проблематику бюджетно-фінансової автономії в умовах децентралізації; діяльності суб'єктів грошово-кредитного ринку; удосконалення механізмів фінансового менеджменту підприємництва; фінансів підприємств; актуальні проблеми реалізації митної політики держави; методичні та практичні засади оціночної діяльності, що в сукупності виступають ключовими факторами процесу перебудови національної та глобальної моделі фінансово-кредитних відносин.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакція не завжди поділяє думку та погляди авторів. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

УДК 336.1/.7(063):339.9+332

ISBN 978-617-7825-39-4

© Автори тез, 2021

© ДВНЗ «УжНУ», 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Алексєєв І., Мазур А. Економічні цикли і циркулярна економіка	9
Варениченко Л. Інструменти та проблеми оцінювання результативності управління фінансами на макрорівні	10
Височанський В. Інфляція в період пандемії	12
Волчанова Ю. Проблеми кредитування малого бізнесу	13
Деметер О. Особливості інвестування в первинну нерухомість	14
Іванчук О., Шевейко Ю. Проблеми правового регулювання ненормованого робочого часу згідно чинного трудового законодавства України	16
Кампо Г., Дочинець Н. Особливості процедури банкрутства фізичної особи	17
Кіш Є. Міжнародна фінансова система в умовах глобалізації	19
Кричевська Т. Макроекономічна політика провідних економік на виході з коронакризи: аргументи та можливості для згортання стимулів	21
Кучер Л. Розвиток проектного фінансування в аграрному секторі	22
Логвиненко Б. Права іноземців та осіб без громадянства у сфері охорони здоров'я: фінансово-правовий аспект	24
Македон В. Нові прояви фінансової глобалізації в умовах турбулентних ринків	25
Маслій О., Максименко А. Неокейнсіанська модель виходу з кризи в умова пандемії COVID-19	27
Медвідь Д. Особливості ціноутворення на регіональних ринках нерухомого майна	28
Огородник В. Інвестиційні процеси під час «коронавірусної» кризи	30
Пантелєєва Н. Цифрова фінансова інтеграція та її сучасні тренди	31
Прозоров Ю. Суперечності процесів локалізації та глобалізації банківської системи	33
Pryshliak N., Tomchuk L. Optimization of the development strategy of the social infrastructure of the region	34
Садовнік Н. Перспективи фондового ринку України	36
Садовнік Н. Тенденції розвитку валютного ринку України	37

Свадеба В. Соціальне підприємництво як рушійна сила на міжнародному ринку	39
Тоцька О. Структурний аналіз платіжного балансу України за 2021 рік	41
Транченко Л. Механізм реалізації державного управління туристичною галуззю	42
Фіцай Н. Тренди на глобальному ринку нерухомості	43
Чубарь О., Сойма О. Розвиток інструментів фінансового ринку за умов глобалізації	45
Янань Л. Детермінанти інноваційного розвитку КНР	47

СЕКЦІЯ 2

БЮДЖЕТНО-ФІНАНСОВА АВТОНОМІЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Бідзіля М. Проблеми зміцнення фінансової незалежності місцевого самоврядування в Україні в умовах децентралізації	49
Бутурлакiна Т. Особливості бюджетного процесу в органах місцевого самоврядування: актуальні питання в умовах фінансової децентралізації	50
Варцаба В. Основні засади соціально відповідальної територіальної громади в умовах децентралізації влади	52
Возняк Г. Сучасні проблеми ефективного управління активами територіальних громад України	54
Когут Ю., Ковач-Румп Г. Формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації	55
Круглякова В., Кольба Р. Аналіз використання медичної субвенції у м. Львів	57
Лазар П., Траньович Ю. Посилення ролі фінансової стійкості органів місцевого самоврядування в сучасних умовах	59
Мулеса Е. Характеристика моделей формування соціально відповідальної влади на місцях в контексті світового досвіду	61
Пітюлич М., Гапак Н. Фінансове забезпечення виконання програм розвитку культурної сфери в Закарпатській області	63
Сідельникова Л. Податкове регулювання процесів формування місцевих бюджетів	65
Сочка К. Проблеми формування фінансових ресурсів громад в умовах пандемії	67
Тігаренко Г., Пантелєєв В. Фінансово-економічне забезпечення розвитку водогосподарського комплексу в умовах децентралізації	69
Фурик І. Децентралізація влади в Україні на сучасному етапі: здобутки та ризики	71
Чепелюк Г. Фінансування проєктів енергозбереження в Україні – регіональний аспект	72

Чубарь О., Легеза Н.

Аспекти фінансової взаємодії в партнерських відносинах громадського сектору в регіоні

73

СЕКЦІЯ 3

СУЧАСНІ МЕХАНІЗМИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

Белей Я.

Нефінансова звітність, як елемент корпоративної соціальної відповідальності

76

Гайович В.

Об'єкти фінансового механізму екологічно безпечного підприємництва в контексті цілей сталого розвитку

78

Довганич М.

Аналіз фінансового стану як невід'ємний механізм фінансового менеджменту підприємства

79

Казимир Я.

Функціонування і роль фінансового менеджменту на підприємстві

81

Коваленко В.

Контролінг в системі фінансового управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

82

Козуб А.

Екологічна відповідальність бізнесу як складова соціальної відповідальності в Україні

85

Кошельок Г.

Оцінка економічної безпеки підприємства

87

Крамар В.

Створення та запровадження системи управління доходами в закладах готельно-ресторанного бізнесу

88

Левкіна Р., Левкін А.

Витратний механізм формування ціни на органічну аграрну продукцію

90

Лугова К.

Фінансово-економічні аспекти та методи оцінки ефективності ЗЕД підприємства

92

Маковоз О.

Технології блокчейн у фінансовому плануванні діяльності підприємства

94

Мисько В.

Корпоративна соціальна відповідальність як чинник формування стратегії підприємства

95

Пальчевська Т.

Ринковий механізм регулювання фінансової діяльності підприємства

97

Попфалуші Я.

Критерії та методи оцінки корпоративної соціальної відповідальності підприємства за умов розвитку інтеграційних процесів

98

Проскуріна Н., Смурова Г.

Фінансові результати діяльності підприємства: обліково-аналітичні аспекти

101

Сугоконь К.

Основні підходи до трактування поняття “оборотні кошти”

102

Ткаченко С.

Генерація операторної цілі планування

104

Тюк Е.

Корпоративна соціальна відповідальність підприємства як фактор забезпечення конкурентоспроможності

105

Уварова Н.

Питання оптимізації санкцій за порушення вимог законодавства про працю

107

Фурдела Н. Гарантії забезпечення формування корпоративної культури підприємства	109
Хома І. Формування сучасної системи ідентифікації ознак бізнес-конфліктів в умовах контролю стану економічної захищеності підприємства	110

СЕКЦІЯ 4

ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГРОШОВО-КРЕДИТНОГО РИНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Білкей Л. Оцінка фінансово-економічної безпеки банку	113
Височанський В., Дзяпко Ю. Актуальність проблеми стратегічного управління комерційним банком в умовах нестабільного зовнішнього середовища	115
Ганич Д. Розвиток мікрокредитування в українській банківській практиці	116
Гнетило Б. Банківське кредитування малого і середнього бізнесу в Україні	117
Гонтаренко С. Моделювання ефективності діяльності АТ КБ «Приватбанк» на ринку платіжних карток	119
Заславська О. Аналіз витрат українських банків на маркетинг та рекламу	120
Зганич Ю. Управління ресурсним потенціалом як необхідна умова стабільного розвитку банку	122
Капустей М. Теоретичні аспекти управління кредитним портфелем банків у сучасних умовах	124
Кирсева І., Токар П. Визначення поняття ресурсів банку	126
Марквардт А., Чудік З. Грошово-кредитна політика України: сучасний стан та перспективи	128
Осташ С. Формування стратегічних цілей комерційного банку	129
Петканич М-В. Зарубіжний досвід застосування від'ємних відсоткових ставок у монетарній політиці центробанків	131
Ріго Д. Підвищення ефективності банківського споживчого кредитування в умовах конкурентного середовища	133
Рурич Н. Оцінка місця та ролі АТ КБ «Приватбанк» у банківській системі України	134
Савастєєва О. Трансформація функцій центрального банку в сучасних умовах	136
Садовнік Н. Регулювання діяльності небанківських фінансово-кредитних установ в Україні	138
Софілканич Г. Оцінка маркетингової комунікаційної політики банків України як передумови їхньої ефективної діяльності	139
Сютрик Н. Банківські депозити як інвестиційний ресурс економічного розвитку держави	141

Тяжкороб І. Проблеми розвитку банківського інвестиційного кредитування малого та середнього бізнесу	142
Якушева І. Діяльність кредитних спілок на ринку фінансового обслуговування домогосподарств	144

СЕКЦІЯ 5

РЕАЛІЗАЦІЯ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ: СУЧАСНА ПРАКТИКА ТА ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ

Балабанська М. Актуальні проблеми квотування і ліцензування товарів	146
Коловська Д. Застосування та оцінка нетарифних заходів у сучасній економіці	148
Костьов'ят Г. Тенденції митного контролю імпорتنих операцій підприємства	150
Радик Н. Основні аспекти митного оформлення товарів	151
Сочка К., Стеценко Я. Можливості гармонізації системи митних платежів України з міжнародними стандартами	152
Химинець І. Проблеми митної політики України та шляхи її вдосконалення	154
Хобор К. Особливості здійснення державної митної справи в умовах пандемії COVID-19	155
Чакій О., Білинець О. Особливості адміністрування митних платежів	157
Чакій О., Дзямко М. Теоретичні засади запобігання та протидії митним правопорушенням	159
Черничко Ф. Переваги членства України у світовій організації торгівлі	160
Шпак К. Особливості здійснення експортно-імпорتنих товаропотоків на Закарпатській регіональній митниці	161

СЕКЦІЯ 6

ОЦІНОЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ

Глеба Р. Ринкова оцінка вартості комерційного банку на основі порівняльного підходу	164
Кот Д. Специфіка здійснення оціночної діяльності	165
Крилов О. Фактори впливу на величину вартості банківської установи	166
Лендел Ю. Оцінка ефективності діяльності підприємства, як процес визначення вартості підприємстві	168
Ляшок О. Особливості оцінки вартості земельних ділянок	169
Паллай В. Деякі питання у сфері оцінки земельних ділянок	171

Якубик А. Сучасний стан ринку нерухомості в Україні	173
---	-----

СЕКЦІЯ 7

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ

Ігнатишин Д. Особливості оподаткування нерухомого майна в Україні та світі	175
Чудік З., Марквардт А. Актуальні проблеми розвитку податкової системи України	176

СЕКЦІЯ 8

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ

Костьов'ят Г., Сержанов В. Аналіз страхового ринку в Україні	178
Марквардт А., Чудік З. Сучасний стан та перспективи розвитку страхового ринку України	179
Рудик В. Роль накопичувального пенсійного страхування у реформуванні пенсійної системи України	181
Тимчак М., Кошук Л. Страхування відповідальності інтернет-магазинів у сфері е-комерції	182
Тимчак М., Мінкович В. Страхування життя як інструмент соціального захисту населення і джерело інвестування національних економік: європейський досвід та вітчизняні реалії	184

відповідальності, що є своєрідним способом обмеження політичної влади держави і створення цивілізованих рамок бізнес діяльності та людської поведінки.

Щодо нашої держави, то у найближчій перспективі всім суб'єктам соціально-економічних відносин в Україні належить зайняти свою нішу у справі регулювання національного економічного простору з метою його соціалізації: держава (місцева влада) має забезпечити дотримання законів та створити механізм заохочення сторін до вирішення проблем методами соціального партнерства; бізнес-структури повинні усвідомити, що успішність їхньої діяльності прямо пропорційна соціальному становищу громади і безпосередньо підприємства; жителі громади та їх об'єднання повинні стати соціально відповідальними один перед одним, зокрема, та перед місцевою владою (державою) загалом.

Список використаних джерел:

1. Волинець У. Моделі соціальної відповідальності. Вісник Львівського національного аграрного університету. Сер: Економіка. 2013. №20(1). С. 117-122.
2. Моделі та теорії соціальної відповідальності. URL: https://pidru4niki.com/91752/sotsiologiya/modeli_teoriyi_sotsialnoyi_vidpovidalnosti

Михайло Пітюлич, д-р екон.наук, професор

Наталія Гапак, канд.екон.наук, доцент

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

В рамках дослідження «Молодь у культурі, культура для молоді: потенціал закарпатських сіл» для оцінки культурної та молодіжної політик було проаналізовано програмні документи на регіональному рівні. При цьому, виявлено такі програми, які так чи інакше стосуються культурної і молодіжної сфери (табл.1).

Таблиця 1

Регіональні програми Закарпатської області у сфері культурної та молодіжної політик

№	Назва документу	Період дії
1	Програма розвитку культури і мистецтва в області	2016-2020
2	Програма розвитку культури в області	2021-2023
3	Комплексна програма збереження і використання пам'яток культурної спадщини Закарпатської області	2016-2020
4	Програма охорони культурної спадщини Закарпатської області	2021-2023
5	Програма „Центр культур національних меншин Закарпаття”	2016-2020
6	Програма „Центр культур національних меншин Закарпаття”	2021-2025
7	Програма підтримки видання творів місцевих авторів, популяризації закарпатської книги та сприяння книго розповсюдженню	2018-2020
8	Програма підтримки видання творів місцевих авторів, популяризації закарпатської книги та сприяння книго розповсюдженню	2021-2023
9	Програма забезпечення розвитку освіти, культури, традицій національних меншин області	2016-2020
10	Програми підтримки національних меншин та розвитку міжнаціональних відносин у Закарпатській області	2021-2025
11	Регіональна програма «Молодь Закарпаття»	2016-2020
12	Регіональна програма «Молодь Закарпаття»	2021-2025
13	Програма розвитку освіти Закарпаття	2013-2022
14	Програма розвитку регіональної вищої освіти	2013-2017
15	Обласна програма забезпечення молоді житлом	2013-2017
16	Комплексна соціально-економічна програма забезпечення молоді, учасників АТО та внутрішньо переміщених осіб житлом у Закарпатській області	2018-2022

Так, програми №№1-10 спрямовані на розвиток культурної сфери, тоді як програми №№13-16 реалізують політику, спрямовану зокрема і на молодь. Разом з тим, програми №№10-11 – це програми, які досить органічно поєднують два напрями (культурну сферу та молодіжну сферу) і, переважно, спрямовані на проведення культурної політики серед молодих людей, зокрема і серед сільської молоді.

Виходячи з таблиці 1, можна констатувати, що впродовж розглядуваного періоду (враховуючи спрямованість політик) в Закарпатській області діє 10 програм у культурній сфері, 4 програми у молодіжній сфері та 2 програми мають молодіжно-культурну спрямованість.

Таблиця 2

**Рівень фінансового забезпечення програм розвитку молодіжної культури в
Закарпатській області**

№	Назва документу	Період дії	Рівень фінансування програми, %
1	Програма розвитку культури і мистецтва в області	2016-2020	77,7*
2	Комплексна програма збереження і використання пам'яток культурної спадщини Закарпатської області	2016-2020	4,9**
3	Програма „Центр культур національних меншин Закарпаття”	2016-2020	99,9
4	Програма підтримки видання творів місцевих авторів, популяризації закарпатської книги та сприяння книго розповсюдженню	2018-2020	85
5	Програма забезпечення розвитку освіти, культури, традицій національних меншин області	2016-2020	75,8
6	Регіональна програма «Молодь Закарпаття»	2016-2020	40,5
7	Програма розвитку освіти Закарпаття	2013-2022	40,3-82,5***

*дані за 2019р.

**дані за 2016,2018 і 2019 роки

***дані за 2018-2020рр.

Достовірно оцінити виконання Програм №№1-2 не видається можливим, оскільки департаментом культури Закарпатської ОДА не досліджувалися на колегіях та не виносилися на розгляд сесій ради питання стану реалізації програмних завдань і виконання в цілому двох вищезазначених програм, про що зазначено Департаментом моніторингу соціальних прав Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини під час дистанційного моніторингу в липні 2020 року [1].

Щодо програми №7 відсоток виконання оцінено по завданням Програми, які безпосередньо стосуються молодіжної політики. Можна констатувати, що лише одна Програма (№3) профінансована практично на 100%. У всіх інших програмах станом на початок 2021 року спостерігається недофінансування запланованих заходів. Особливо низький рівень фінансування Регіональної програми «Молодь Закарпаття» (40,5%), яка чи не єдина представляє молодіжну культурну політику в області. Загалом за 2016-2020 роки в рамках даної програми проведено 291 захід (із 313 запланованих) державної політики у молодіжній сфері (рівень виконання проведення заходів 93%) та залучено до них 64827 молодих осіб (із 68044 осіб запланованих), що складає 95,2% запланованої залученості. Позитивно, що дана програма передбачає сучасні форми реалізації молодіжної культурної політики. Зокрема, якщо говорити про відповідну інфраструктуру, то це окрема стаття видатків на створення молодіжних центрів.

Вкрай низьким можна вважати і виконання витрат по фінансуванню Програми по збереженню і використанню пам'яток культурної спадщини (№2), оскільки за 2019 рік (єдиний рік виконання, коли було досліджено стан виконання запланованих завдань) даний відсоток складає лише близько 5%. Інші програми культурного та молодіжного спрямування були профінансовані в середньому від 75% до 85%.

Основними причинами недовиконання регіональних програм у сфері культурної політики в частині використання запланованих фінансових ресурсів названо відсутність заявок від громадських організацій на проведення заходів, відповідно до розробленої програми, а також онлайн-формат заходів під час карантинних обмежень з мінімальною фінансовою підтримкою. Проте актуальною залишається і проблема фінансування культури за залишковим принципом.

Враховуючи важливість культурної складової дозвілля у житті людини, особливо молоді, актуальним питанням у контексті регіональної культурної політики, в тому числі і молодіжної, залишається забезпечення виконання вже розроблених програм та фінансування їх принаймні у запланованому обсязі.

Список використаних джерел:

1. Моніторинг реалізації Концепції реформування системи забезпечення населення культурними послугами Департаментом культури Закарпатською обласною державною адміністрацією / Офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. URL: www.ombudsman.gov.ua/ua/all-news/pr/kulturnimi-poslugami-departamentom-kulturi-zakarpatskoju-oblasnoyu-derzhavnoyu-administraczieyu/

*Лариса Сідельникова, д-р екон.наук, професор
Херсонський національний технічний університет, м. Херсон*

ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Податкове регулювання – це комплекс дій в рамках економічних відносин, які виникають в процесі оподаткування між його учасниками та реалізуються шляхом впливу державних органів на суб'єктів господарювання з використанням податкових інструментів для стимулювання економічного зростання держави [1, с. 270].

Оптимізація податкового регулювання процесів формування бюджетних ресурсів органів місцевої влади та місцевого самоврядування полягає, насамперед, у підвищенні фіскальної ефективності податкових надходжень як вагомого джерела акумуляції доходів місцевих бюджетів.

Фіскальна ефективність податків визначається як відношення обсягу їх фактичних надходжень до сукупних затрат на їхнє адміністрування та повинна задовольняти двом базовим вимогам:

1. Темпи зростання фактичних податкових надходжень мають у кожному звітному періоді випереджати темпи зростання видатків на їх адміністрування, а також бути прийнятними для мешканців відповідної територіальної громади.

2. Збільшення податкових надходжень до місцевого бюджету має продукувати підвищення якості та обсягу, а також вдосконалення структури суспільних послуг, які фінансуються за рахунок коштів цього бюджету.

Найбільшу частку у складі доходів місцевих бюджетів України займають офіційні трансферти, разом з тим, їхня питома вага щороку зменшується: 2018 рік - 53,15%; 2019 рік - 46,44%; 2020 рік - 33,97%, що є позитивним чинником, який свідчить про зростання незалежності органів місцевої влади та місцевого самоврядування від централізованого фінансування. Це підтверджує і щорічне збільшення частки податкових надходжень місцевих бюджетів, яка у 2019 році вперше була більше за показник питомої ваги офіційних